

3. SIMPOZIJUM

Dijagnoza i terapija gljivičnih oboljenja

Dokazivanje ranih laboratorijskih biomarkera gljiva i njihov značaj za ishod invazivnih gljivičnih infekcija

Valentina Arsić Arsenijević

Nacionalna referentna laboratorija za uzročnike mikoza

Institut za mikrobiologiju i imunologiju, Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu

3. DTFD

Institut za javno zdravlje Srbije

Beograd, 01-02. mart 2012.

Invazivne gljivične infekcije (IGI): stanje i perspektive

Značajan porast incidencije!!!
Visokorizični pacijenti (VRP)!!!
Teška sigurna dijagnoza!!!
Skupa terapija!!!
Visoka smrtnost!!!

Smanjuje smrtnosti zavisi od:

- Pravovremene i sigurne Dg
- Sigurne Th
- Niže cene Th

IGI – prisutne kod pacijenata:

- sa neutropenijom
- bez neutropenije

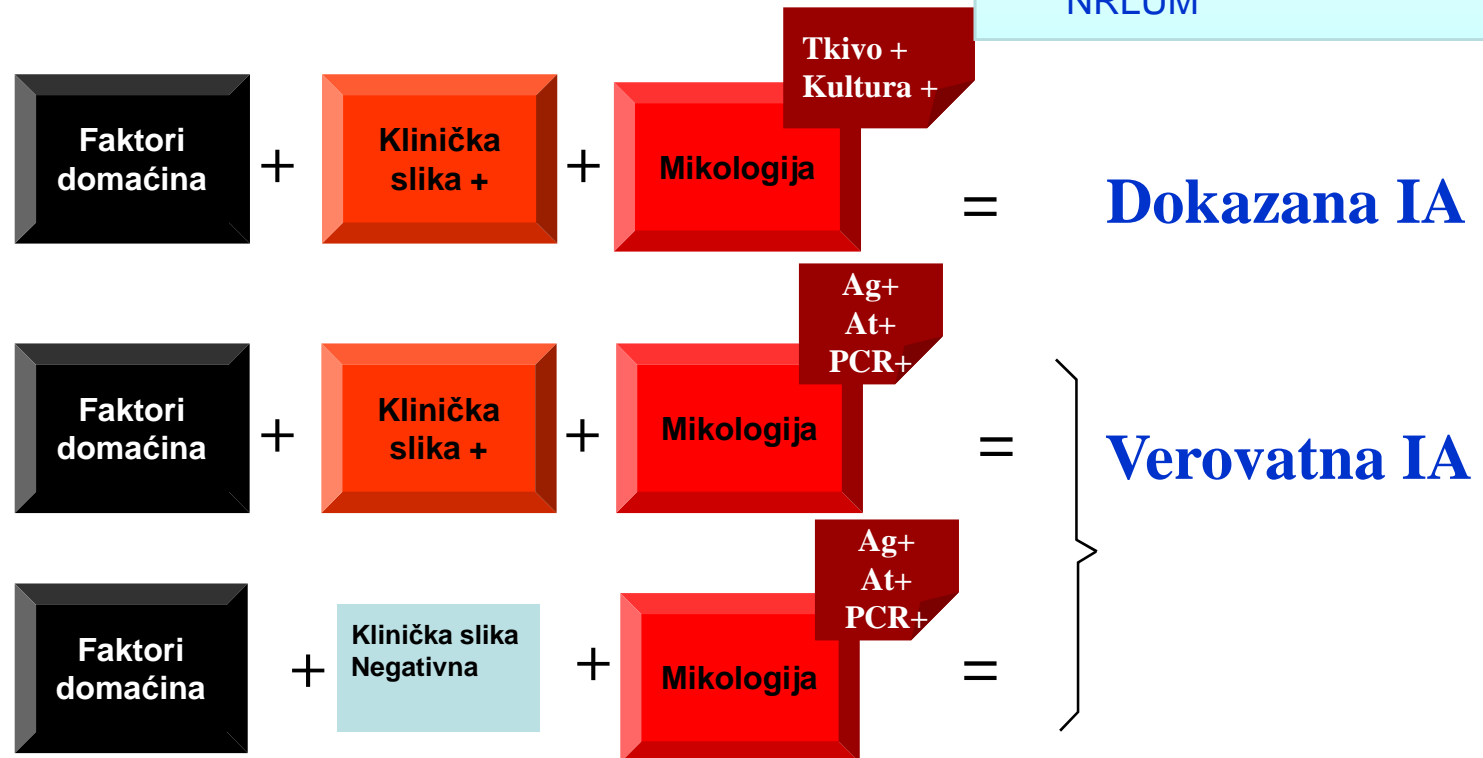
Standardne metode – ograničene

Nove metode – efikasnije:

- Jedan test - bez značaja
- GM, BDG i PCR - obećavaju
- Kombinacija više testova

Nova strategija dijagnoze IGI*

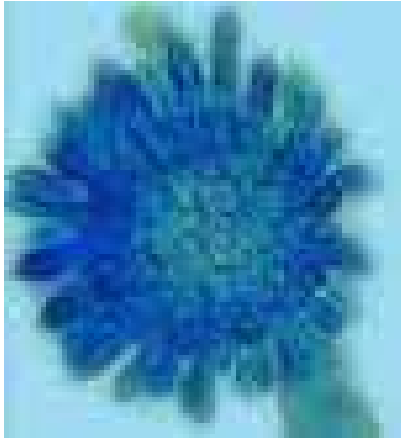
*EORTC/MSG kriterijumi
modifikovani prema iskustvu
NRLUM

- Terapija vođena ranim laboratorijskim dijagnostičkim biomarkerima

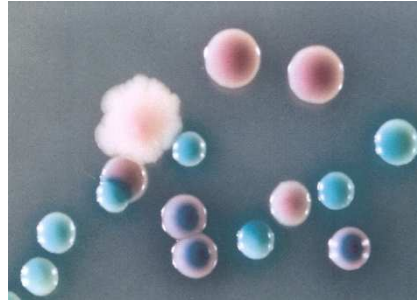
- Screening pacijenata pod rizikom
- Dijagnoza
- Praćenje efekta terapije

Metode laboratorijske dijagnoze IGI

MIKOLOŠKE/CITOLOŠKE

DIREKTAN mikroskopski preparat/DMP
CITOLOGIJA/HP
IZOLACIJA gljiva
HEMOKULTURA

IMUNOLOŠKE

DOKAZIVANJE At

DOKAZIVANJE Ag gljiva

DOKAZIVANJE BIOMARKERA
gljiva

MOLEKULARNE

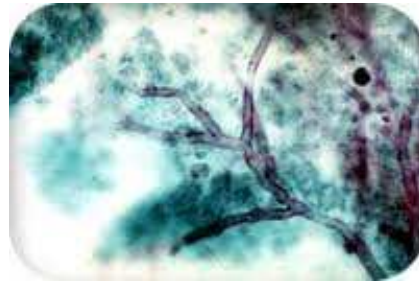
DOKAZIVANJE DNK gljiva
(PCR)

IDENTIFIKACIJA gljiva

**DOKAZANA
DIJAGNOZA IGI**

**VEROVATNA
DIJAGNOZA IGI**

Mikroskopija

Izolacija

Ag/At reakcije

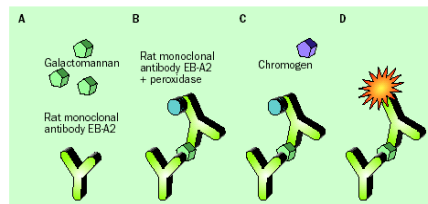
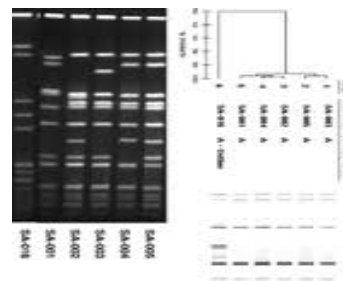

Figure 1. The Platelia Aspergillus ELISA technique. A serum ratio is calculated by dividing the optical density of the patient's serum sample by the mean optical density of two threshold control samples that contain 1 µg/L of galactomannan.

PCR

BRZ, JEFTIN, DOKAZANA IGI

Niska senzitivnost

Invazivne metode uzorkovanja

Zahteva eksperta za mikroskopiju i interpretaciju

JEFTIN, DOKAZANA IGI

IDENTIFIKACIJA I AM

Niska senzitivnost, spor

Invazivne metode uzorkovanja

BRZ, VEROVATNA IGI

VISOKA SENZITIVNOST

VISOKA PPV (At)

VISOKA NPV (Ag)

Interpretacija

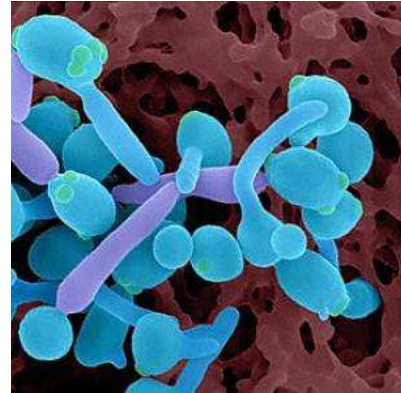
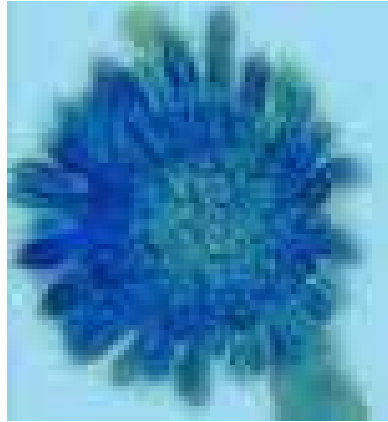
BRZ, VEROVATNA IGI

VISOKA SENZITIVNOST

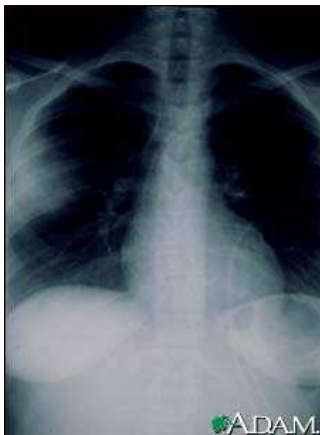
Kontaminacija

Interpretacija

Tkiva +++ (uzorkovanje)

Aspergillosis i Candidosis

80% svih IGI

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

Aspergillus i aspergiloza

A. fumigatus > *A. flavus* > *A. terreus* > *A. niger*
A. terreus i *A. nidulans* (rezistentni na AmB)

VRSTE

A. fumigatus
A. flavus
A. niger

A. terreus *

EPIDEMIOLOGIJA

Vodeći uzročnici
letaliteta
(“BMT”/leukemije)
Inhalacija spora
Rezistencija na AM*

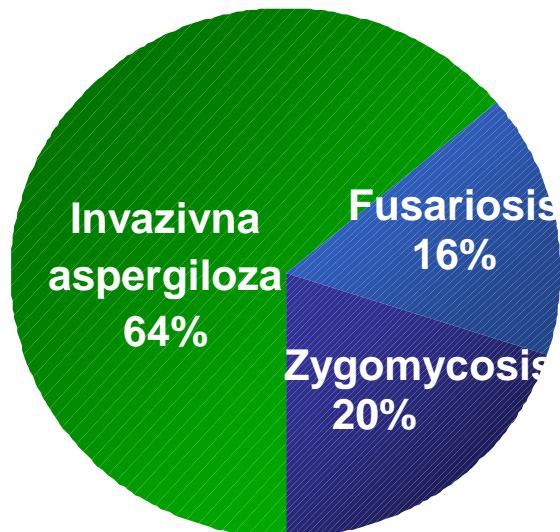
FAKTORI RIZIKA

“BMT”
Neutropenija
Transplantacija pluća
Th steroidima
HIV

KLINIČKA SLIKA

Nespecifična
Primarno pneumonia
Primarno sinuzitis
Diseminacija CNS

Kašalj 92%
Bol u plućima 76%
Hemoptisys 54%

Porast incidencije!!!
357% (1980-2008)

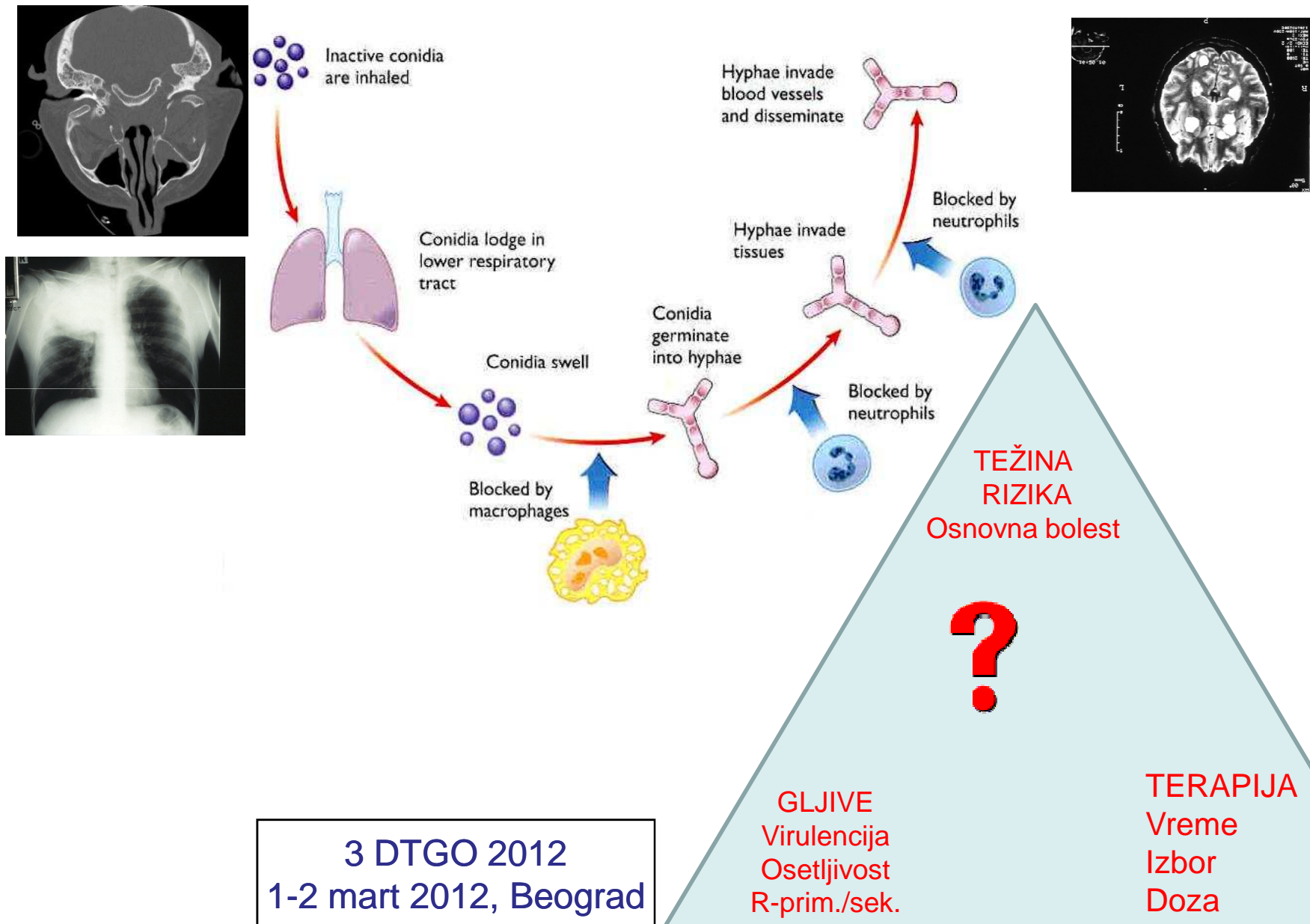
3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

IPA

Patogeneza IA

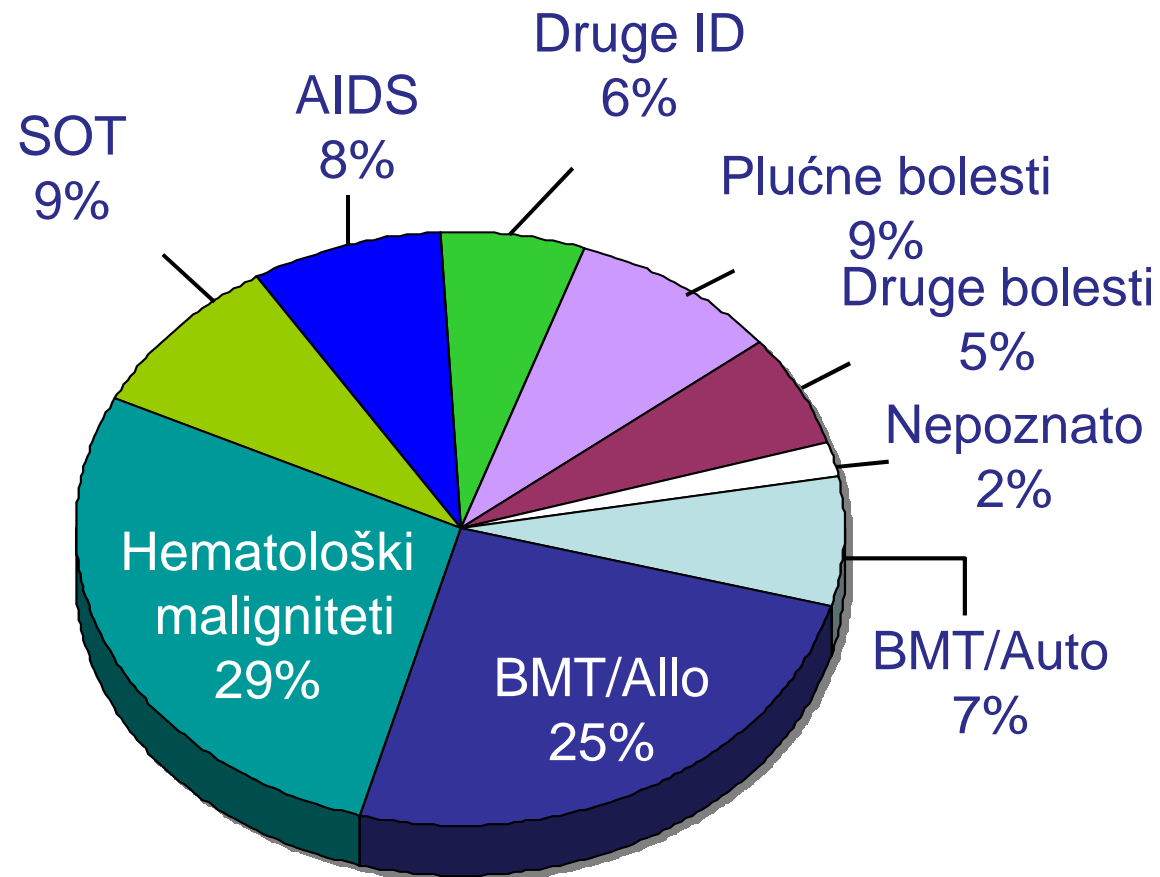

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

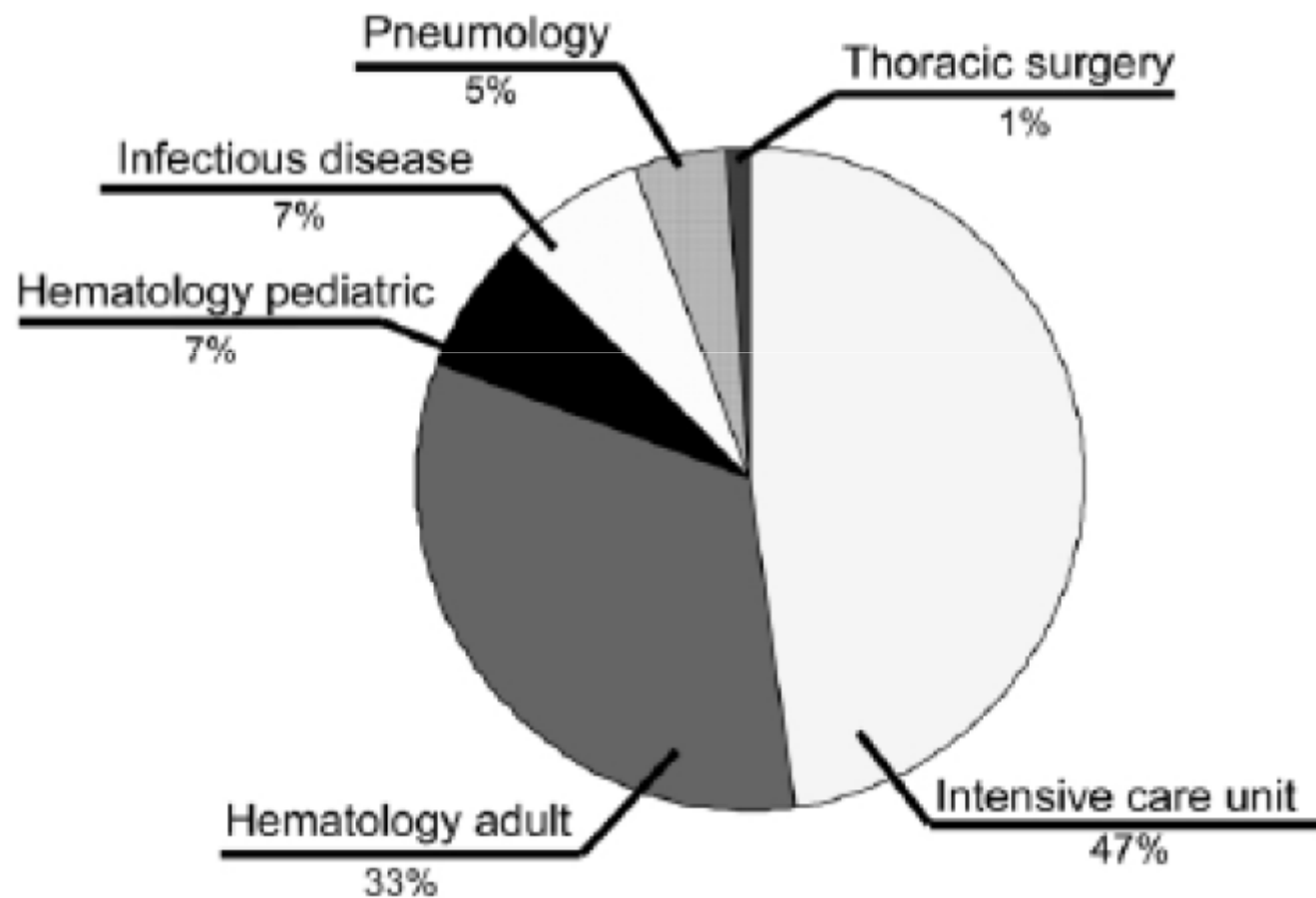
IA – faktori rizika

595 Pacijenata

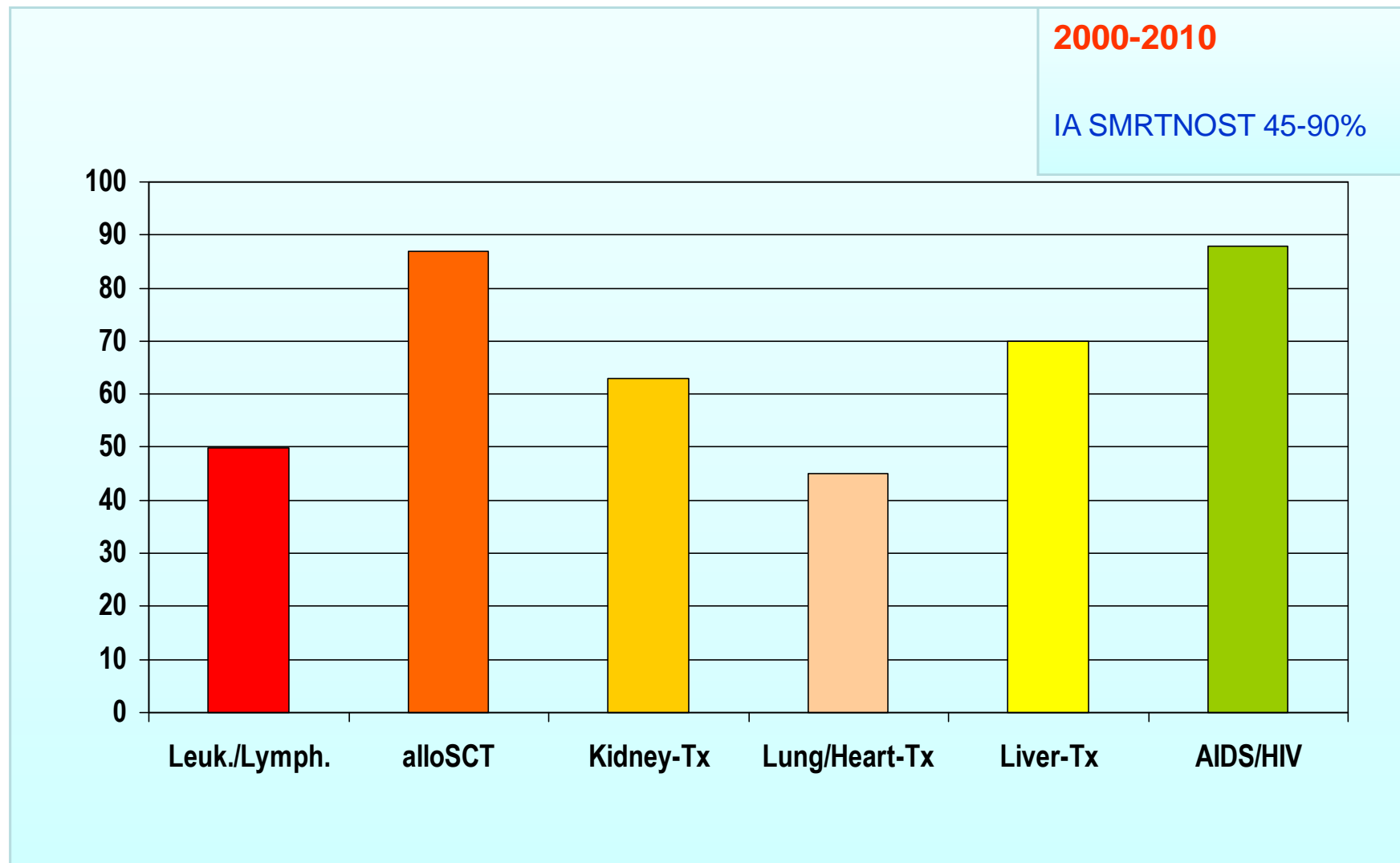
Patterson/ASPERFILE Study Group, MEDICINE, 2000.

IA u jedinicama intenzivne nege!!!

Cornillet et al, Clin Infect Dis 2006;43:577

IA - rizične grupe i smrtnost

Lin et al., CID 2001;32:358

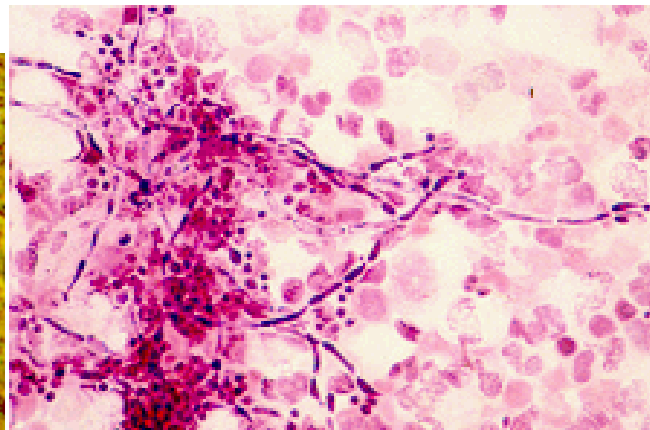
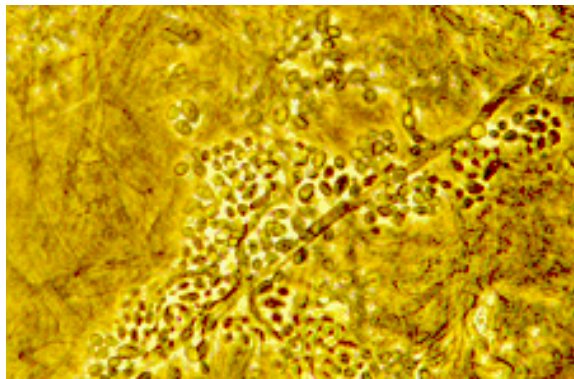
Candida i kandidoza

- 10% KOH

PAS

kultura

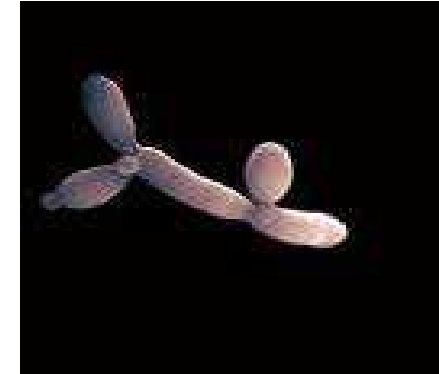
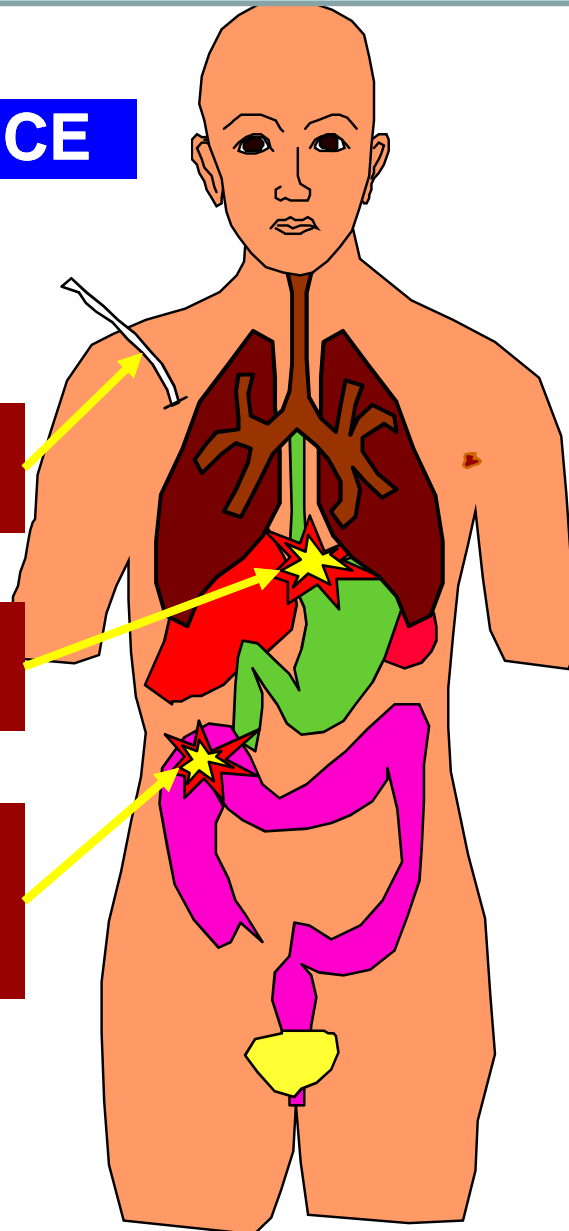
IK u porastu; nozokomijalne infekcije...

KVASNICE

C. parapsilosis
C. albicans

C. albicans
C. tropicalis

C. albicans
C. glabrata
C. krusei

C.albicans > 50% (EU)

C.glabrata

(R) na AmB i triazole

C.tropicalis

težak klinički tok

C.krusei

(R) na flukonazol

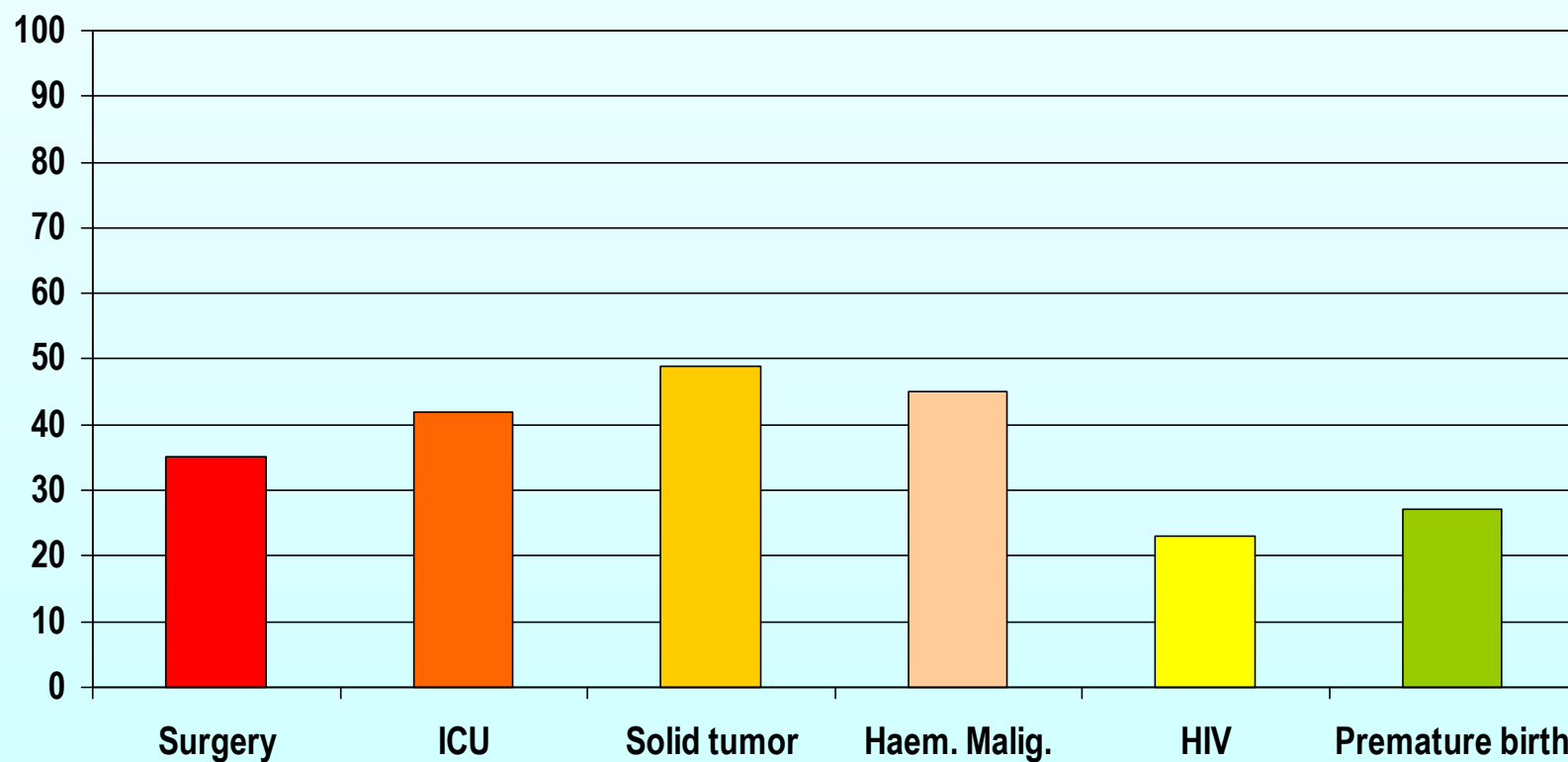
C.lusitaniae

C.guillermundii

(R) na AmB

Smrtnost od invazivne kandidoze (IK) visoka

Invazivna kandidoza
SMRTNOST 22-49%

Rani laboratorijski biomarkeri

Rani laboratorijski biomarkeri

“non culture” metode

Galaktomanan/GM
Manan/MN

GM – kriterijum za Dg IA kod
onko-hematoloških pacijenata

Antitela/At

izbor za aspergilom (IgG visoko pozitivan)

Individualna specifičnost: manan 41%, At 47%
Kumulativna specifičnost: manan + At 75%

BMC Infectious diseases 2007,7:103

β -D glukan/BDG

senzitivnost 67-84%

specifičnost 100%

➤ Mikološke metode

1. DMP/kultura

Plesni (sputum, BAL, aspirat sinusa...):
gljivični elementi ili izolacija rodova
Aspergillus, *Fusarium*, *Zygomycetes*, ili
Scedosporium

➤ “Non culture” metode

1. GM antigen u plazmi, serumu, BAL-u ili CST
2. β -d-glucan u serumu

PCR

Galaktomanan (GM)

Na test utiče:

- Koncentracija *Aspergillus* u tkivu
- Klinička forma IA
- Mikrosredina
- IO obolele osobe
- Nivo GM ima prognostički značaj
- Senzitivnost zavisi od:
grupe pacijenata
osnovne bolesti

Nedostaci testa

- Veoma osetljiv metod
- Važan pretretmana kompleksa Ag-At
- Važna interpretacija

Preporuka:

2 puta nedeljno

2 uzastopna pozitivna testa

1 test visoko pozitivan

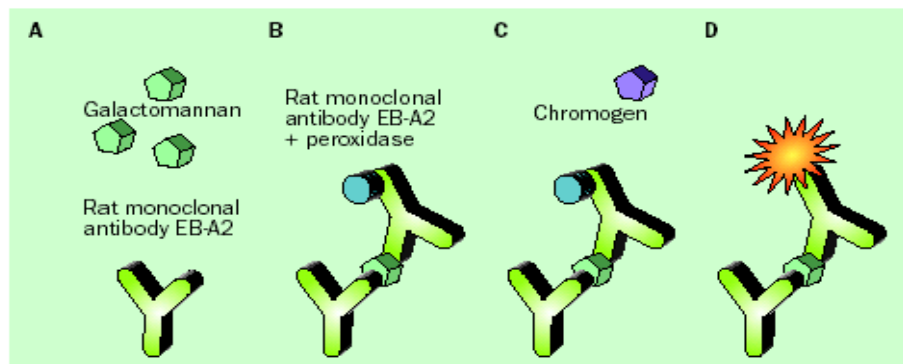

Figure 1. The Platelia *Aspergillus* ELISA technique. A serum ratio is calculated by dividing the optical density of the patient's serum sample by the mean optical density of two threshold control samples that contain 1 µg/L of galactomannan.

Senzitivnost GM: 29-100%

Deca 29%

Odrasli 90%

Odrasli hematološki 100% bolesnici

GM lažno pozitivan nalaz

ODRASLI

- Nepravilno uzorkovanje
- ID pacijenti
- AB (piperacillin-tazobactam)
- Parenteralna primena:
amoksisilin sa klavulonskom
kiselinom
- Profilaksa AM
- Terapija itrakonazolom
- Ciklofosamid
- Ukrštena reaktivnost:
Penicillium, *Paecilomyces variotti*
Alternaria, *Fusarium*.
- *Graft-versus-host* oboljenje

DECA

- u pedijatriji >83%
- translokacija GM iz mleka,
pirinča i sl. preko intestinalne
mukoze
- nezreo digestivni trakt
(hrana/voda)
- *Bifidobacterium bifidum*
- GM je termorezistentan
(sterilna hrana???)

GM lažno negativan nalaz

- Visok titar antitela
- Ograničena angioinvazija
- AM (profilaksa, preemptive) sprečavaju rast gljiva i ekspresiju GM
- Lokalizacija gljiva (npr. sinuzitis)
- IA izazvana non *A. fumigatus* vrstama (npr. *A. terreus*)
- Hronično granulomatozno oboljenje

GM - izuzetno visoka NPV (98.5-100%)

Negativan nalaz GM – isključuje IA skoro 100%

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

GM	Senzitivnost	89.7%	GM	Specifičnost	98.1%
GM	PPV	87.5%	GM	NPV	98.4%

- ✓ svi pacijenti (n=24) sa perzistentnim vrednostima GM su umrli
- ✓ kod 6 pacijenata GM je postao negativan (4 su preživela; 2 su umrla)
- ✓ titrar GM korelira sa kliničkim ishodom IA
- ✓ primena GM redukuje nepotrebnu primenu AM za 43% - 12%

GM + (n=23)
Odrasli hematološki pacijenti

GM+/At+ (n=11)
Letalitet 1/11

GM+/At- (n=12)
Letalitet 5/12

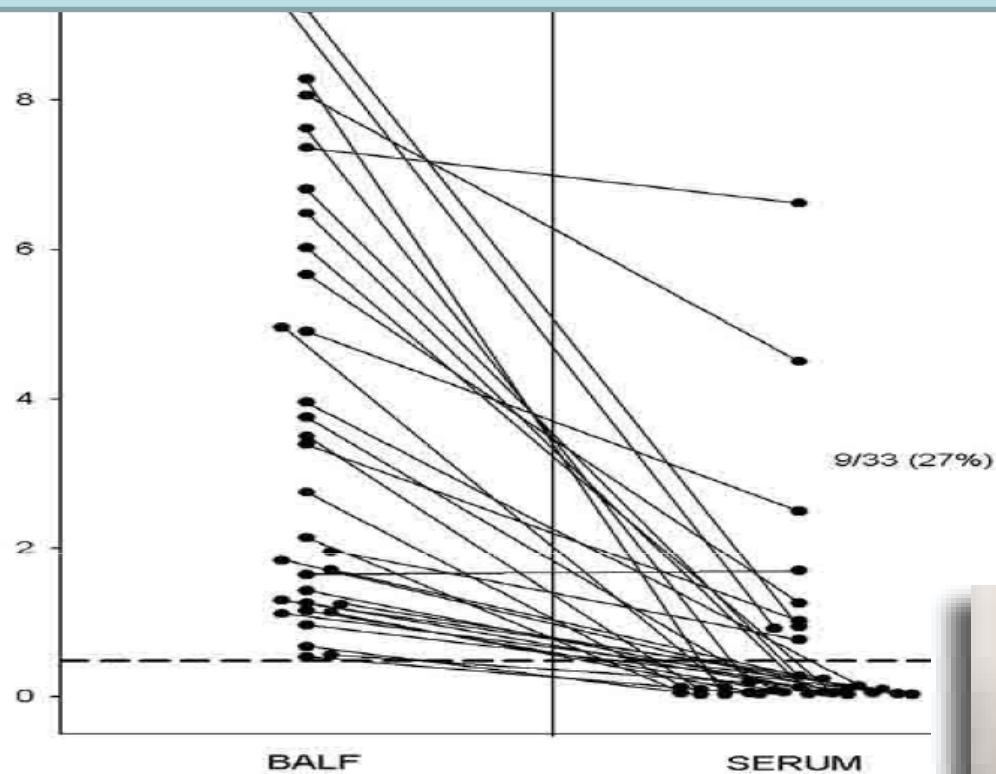
Arsić Arsenijević V, TIMM-4 2009.

GM je visoko pozitivan i kod invazivne infekcije gljivama roda *Fusarium* Tortorano, TIMM 5, 2011
GM ne može da odredi vrstu *Aspergillus*!!!

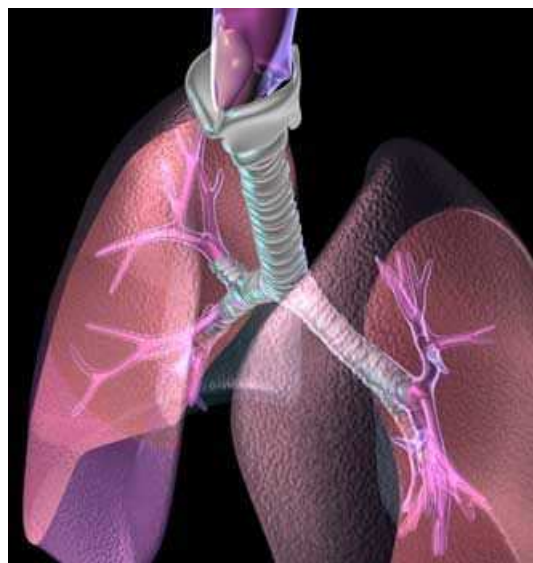
GM pouzdanost testa BAL/serum

30/33 (92%)

Index

9/33 (38%)

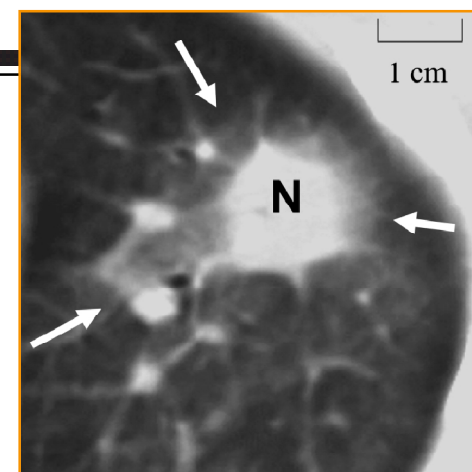
3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

Pouzdanost testova za dijagnozu IA vs CT

Alexander B D , Pfaller M A Clin Infect Dis. 2006;43:S15-S27

Diagnostic Accuracy of Tests for Invasive Aspergillosis

Diagnostic Test	Sensitivity	Specificity	Positive Predictive Value	Relationship to CT Findings
Real-time PCR	79%	92%	79%	-0.3 ± 6.6 d
ELISA (galactomannan)	58%	97%	86%	2.8 ± 4.1 d
β -D glucan test	67%	84%	61%	6.5 ± 4.9 d

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

Senzitivnost testova vs osnovnu bolest

TEST	HEMATOLOŠKI MALIGNITETI	SOT	COPD
KULTURA	30-67% (72% specifičnost)	40-50% (5-16% specifičnost)	83% (22% specifičnost)
GM/krv meta-analiza	58% -100%	22-60%	42-48%
BDG/krv meta-analiza	55%-68%	/	/
PCR IA meta-analiza	54%-88%	/	/

Reichenberger BMT 1999; Maertens JCM 1999; Pfeiffer CID 2006; Cordonnier CMI 2009; Koo CID 2009; Mengoli Lancet ID 2009 ; White JCM 2010; Bulpa ERJ 2007; Singh CMR 2005; Cornelius JCM 2007; Guinea CMI 2009; Meersseman CCM 2004; Cornillet CID 2006; Husain Transplantation 2007

Terapija antimikoticima smanjuje senzitivnost testova!!!
Pravilna interpretacija – zavisi od profilakse/empirijske terapije!!!

Primena testova i imunski odgovor

NORMALNA
FUNKCIJA IMUNSKOG SISTEMA

OŠTEĆENA
FUNKCIJA IMUNSKOG SISTEMA

PLUĆNA BOLEST

+ URODJENI IMUSKI DEFICIT

KORTIKOSTEROIDI →

OŠTEĆENJE NEUTROFILA

NEUTROPENIJA

VIŠE OŠTEĆENJA

KULTURA	+	+/-	+/-	+/-	+/-	+/-
GM	-	-	-	+	++	++
BDG	+/-	+/?	+/?	++	+/-	+/-
ANTITELA	+++	+++	++	+/?	+/?	-/?
PCR (tkivo)	+++	++?	+++?	+++?	+++?	++
PCR (krv)	-?	-?	-?	+/-	+	+

Modifikovano - David Deninng

Šta su najnoviji trendovi u ranoj dijagnozi
IA i IK

Izdisajni test za *A. fumigatus*

Novi dijagnostički marker: 2- pentyl-furan (2PF)

Detektuje biomarkere u dahu osobe koja je kolonizovana/inficirana

Chambers ST, Syhre M, Murdoch DR, McCartin F, Epton MJ. **Detection of 2-pentylfuran in the breath of patients with *Aspergillus fumigatus*.**

Med Mycol. 2009;47(5):468-76.

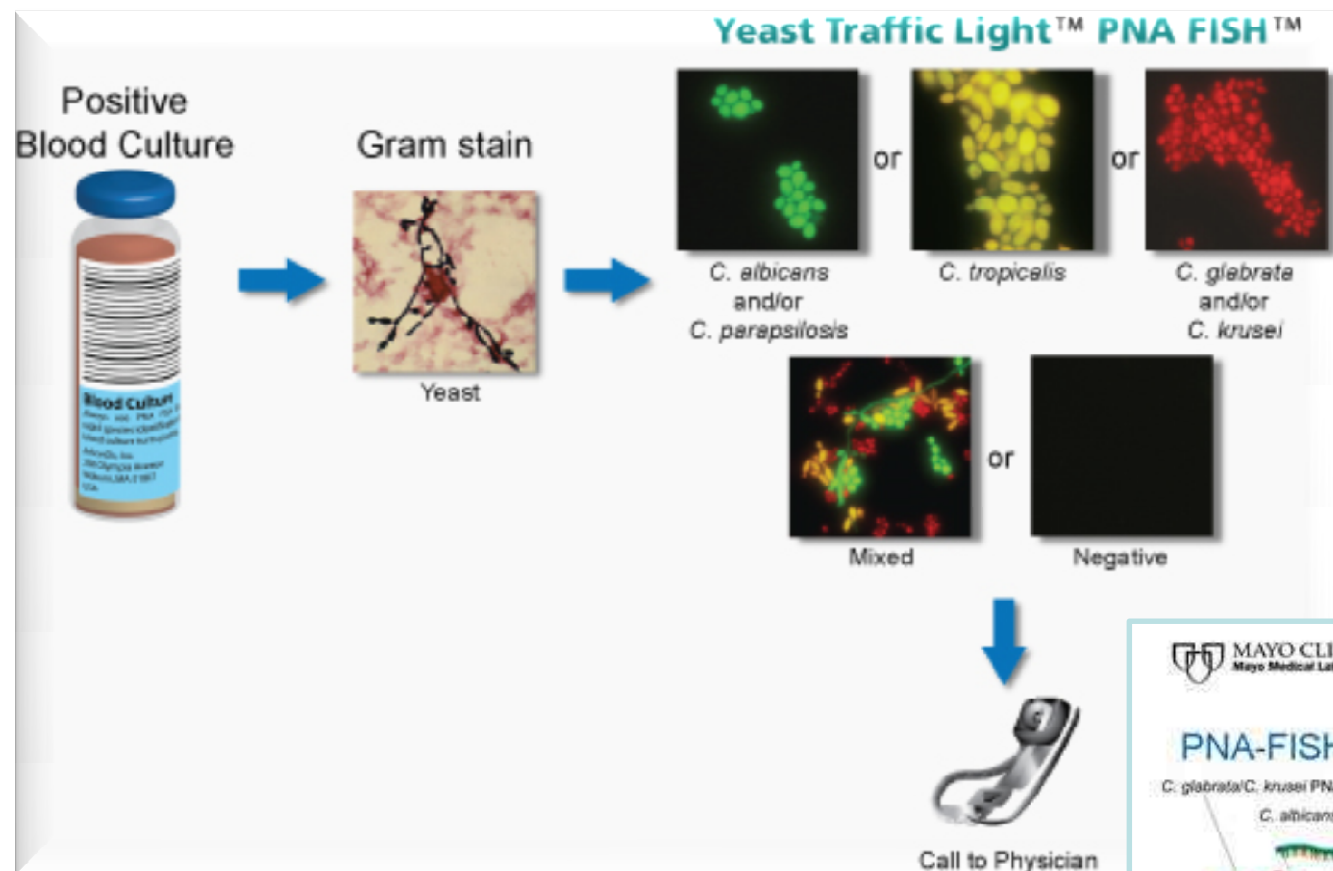
Department of Pathology, University of Otago Christchurch, Christchurch, New Zealand.

Steve.Chambers@cdhb.govt.nz

Chambers et al., Med Myc 2011

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

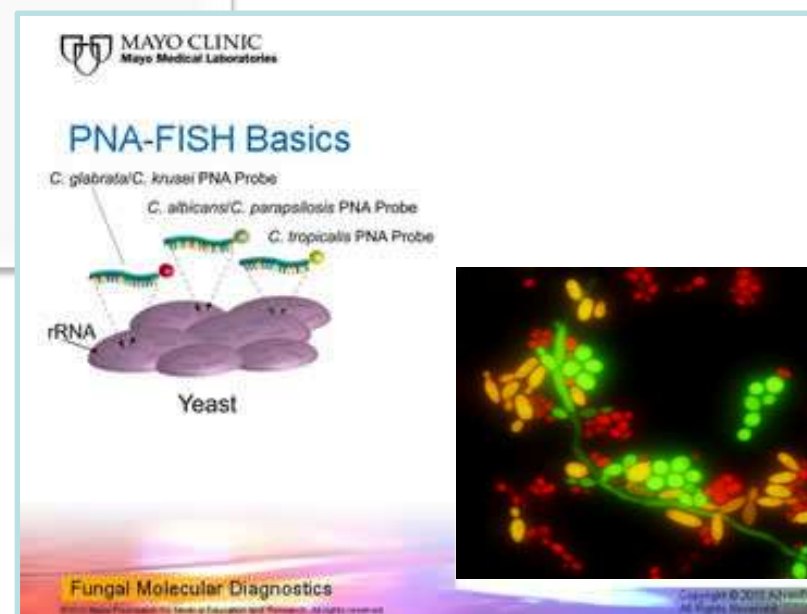
Yeast Traffic Light PNA FISH

***C. glabrata, C. krusei,*
*C. tropicalis (R) Flu***

Peptide Nucleic Acid (PNA) FISH
Multikolorni kvantitativni test
nucleic acid hybridization assay

Brza identifikacija 95-99% kvasnica iz hemokulture
Vreme 2-3 sata u odnosu na 2-3 dana

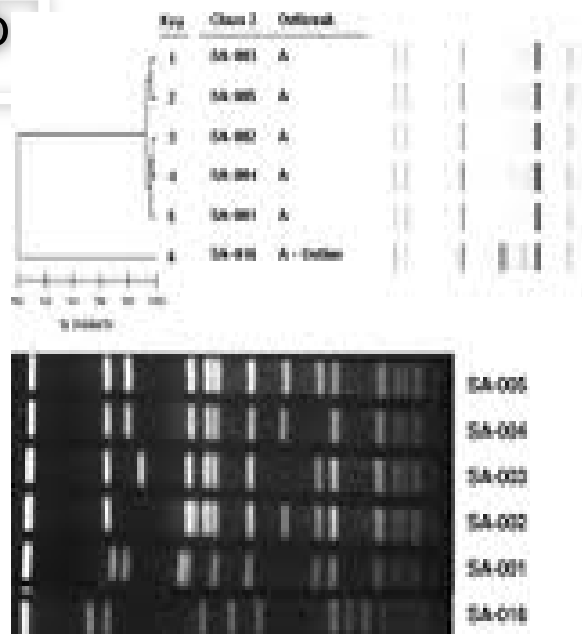

Molekularne metode

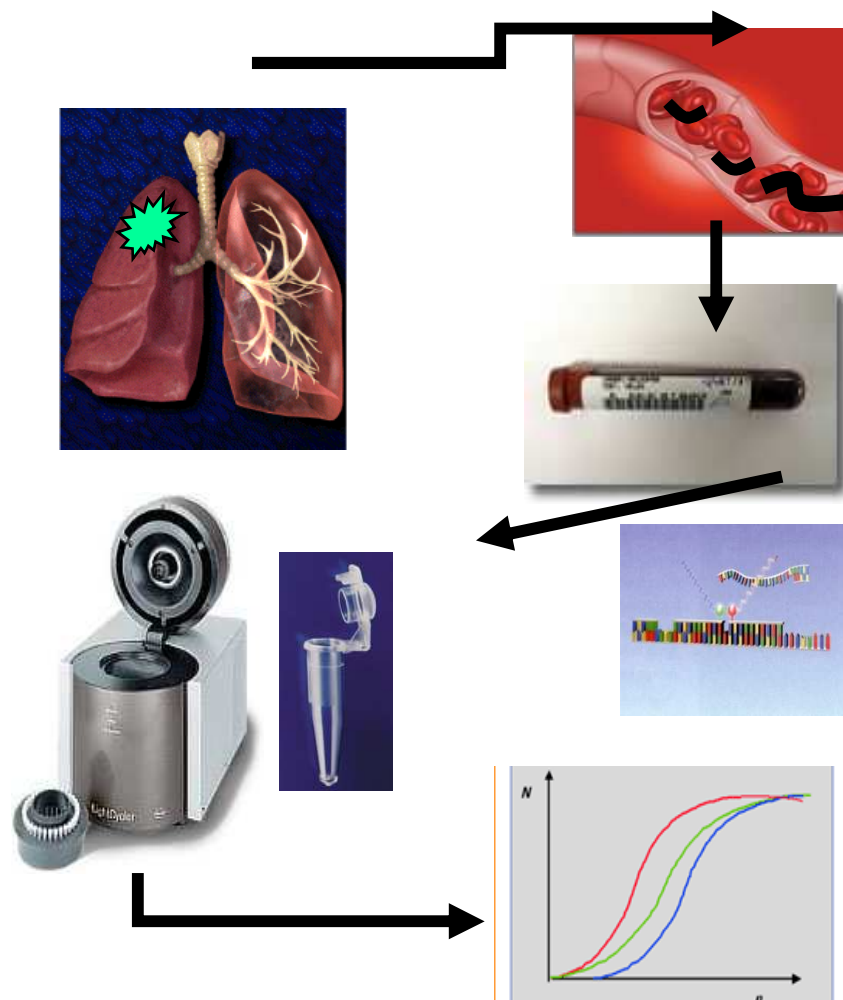
Molekularna identifikacija izolovanih plesni – rep PCR

Diversilab

Molekularna dijagnoza IA Rt PCR

Rana dijagnoza poboljšava terapiju

❖ Vreme – rana detekcija

GM

PCR (u razvoju)

Poboljšati mikroskopiju
(fluorescentne boje)

Poboljšati izolaciju
(veći broj podloga)

❖ Brza identifikacija vrste

MALDI-TOF

Diversilab

❖ Doziranje (TDM)

Vorikonazol

Posakonazol

Itrakonazol

Početak lečenja

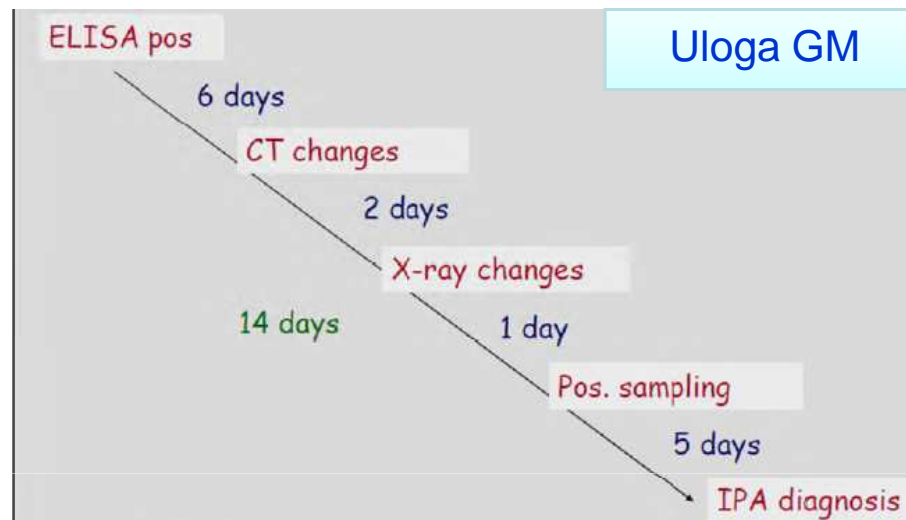
pre 10-og dana

posle 11-og dana

Smrtnost

manja od 40%

veća od 90%

Ključna uloga referentne laboratorije

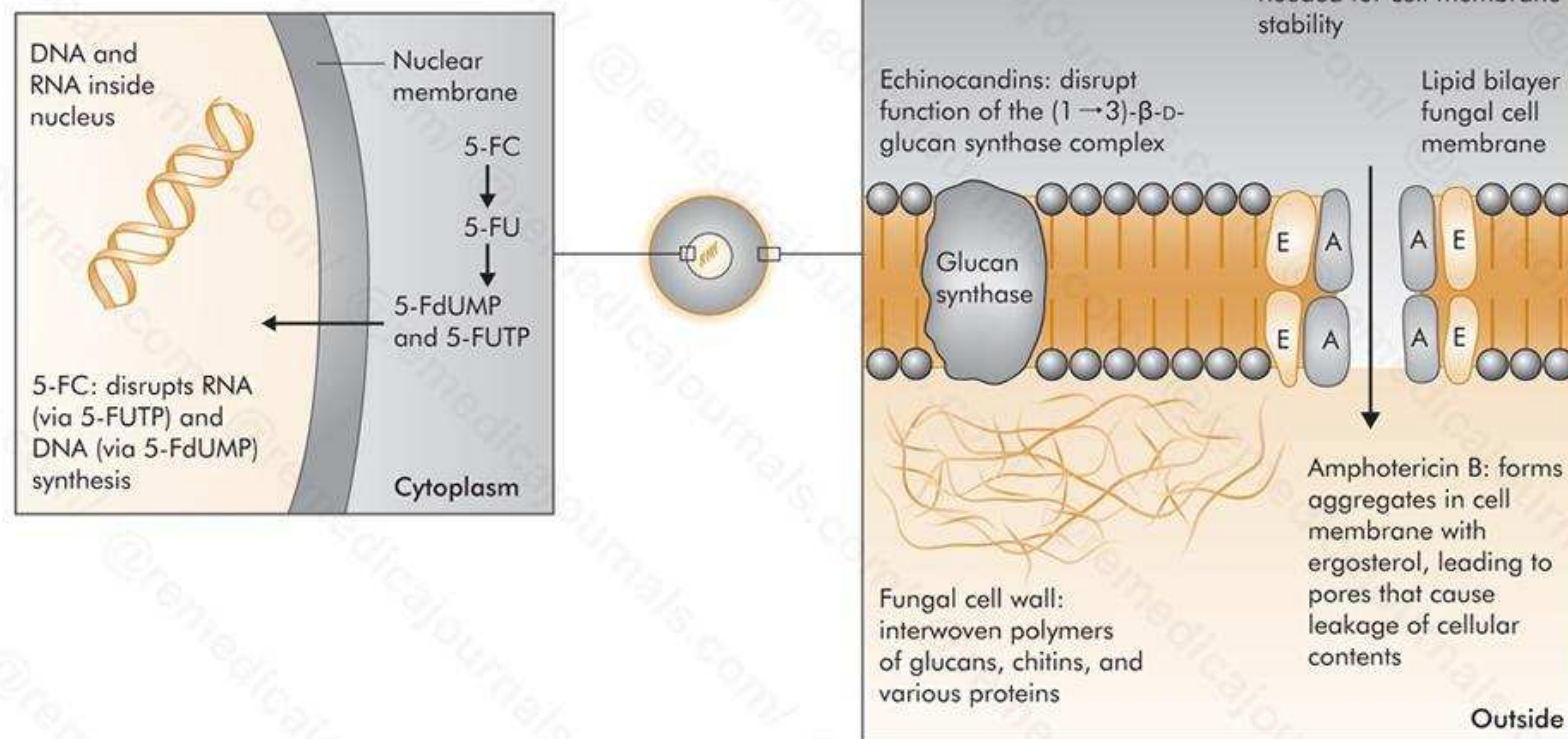
Rana dijagnoza i terapijski pristupi

Profilaktički

Empirijski

“Preemptive”

Specifični

5-FC: 5-fluorocytosine; 5-FdUMP: 5-fluorodeoxyuridine monophosphate; 5-FU: 5-fluorouracil; 5-FUTP: 5-fluorouridine triphosphate; A: amphotericin B; E: ergosterol. Redrawn from [57], with permission from Elsevier.

Gde smo i šta dalje???

183 PACIJENTA (KH KCS)

2008			2009			2010		
39 pacijenata			49 pacijenata			95 pacijenata		
NEGATIVAN	POZITIVAN	VISOKO POZITIVAN	NEGATIVAN	POZITIVAN	VISOKO POZITIVAN	NEGATIVAN	POZITIVAN	VISOKO POZITIVAN
5	? 34	→ 15	9	? 40	→ 19	5	? 90	→ 31

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

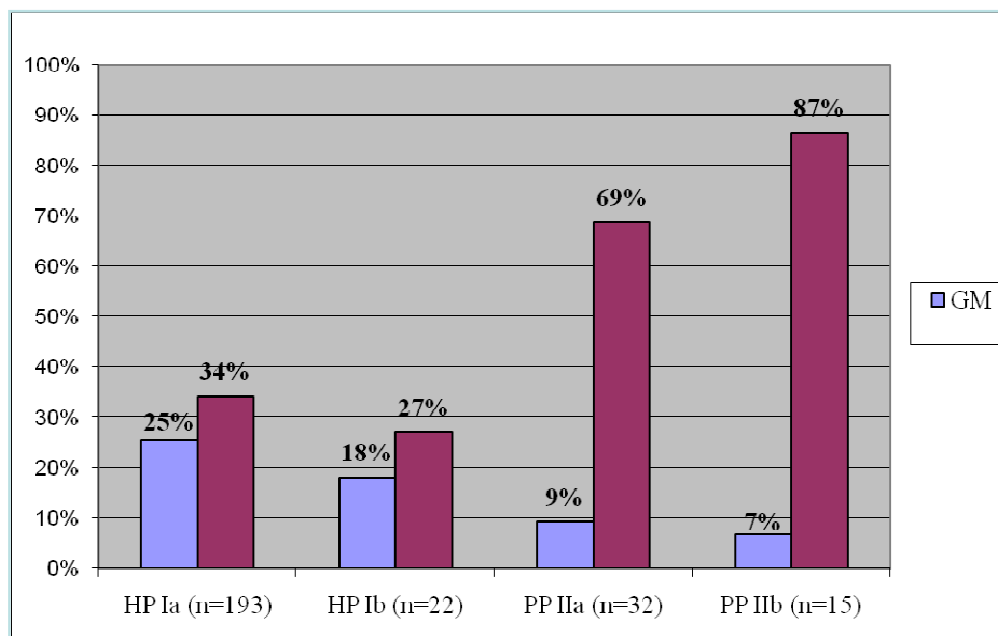
ZAKLJUČCI I PREPORUKE

• OSNOVNA BOLEST	testovi variraju
• UZORAK	testovi variraju
• GM	izbor BAL
• BDG	slično GM
• At	da (kada su visoko pozitivna)
• PCR	komercijalni testovi (problem kontrole kvaliteta)
• PRO ET CON'S	za <i>non-cultur</i> metode su jednaki
• VIŠE RAZLIČITIH TESTOVA	da
• JEDAN TEST	ne

IA – rani laboratorijski biomarkeri

NRLUM
2008-2010

Grupa	♂		♀		<i>Aspergillus</i> GM	<i>Aspergillus</i> IgA, IgM, IgG	Ukupno
	Broj	%	Broj	%			
HP Ia	107	55.44	86	44.56	193	193	193
HP Ib	12	54.54	10	45.45	22	22	22
PP IIa	22	68.75	10	31.25	32	32	32
PP IIb	9	60	6	40	15	15	15
Ukupno	150	57.25	112	42.75	262	262	262

Šta NRLUM može da UČINI???

- **K**valitet analiza
- **K**vantitet analiza
- **K**ontinuitet analiza

3 "K"

- **O**rganizacija
- **O**dgovornost

2 "O"

3 "K" + 2 "O"

Unaprediti laboratorijsku dijagnozu gljivičnih infekcija u Srbiji

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

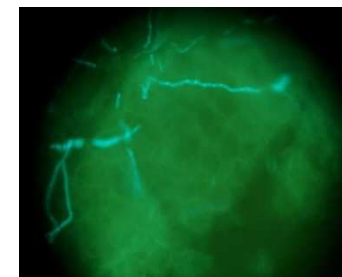
Nova strategija - nivoi dijagnostike

- **PRVI NIVO**

- Mikroskopske metode detekcije gljiva u bolesničkom materijalu
- Izolacija kvasnica i plesni

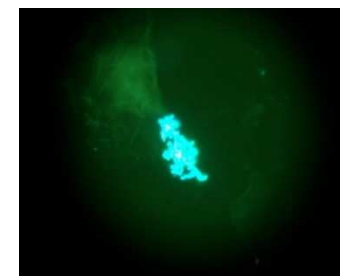
- **DRUGI NIVO**

- Izolacija i identifikacija i dermatofita, *C. neoformans*...
- Osetljivost kvasnica disk difuzionim metodom

- **TREĆI NIVO**

- Izolacija i identifikacija plesni i bifaznih gljiva
- Osetljivost – Etest, dilucija (MIK/MFK) kvasnica i plesni
- Detekcija Ag/At
- PCR

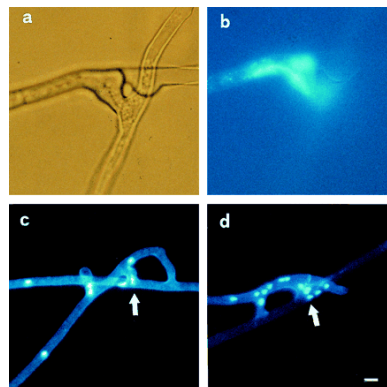

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

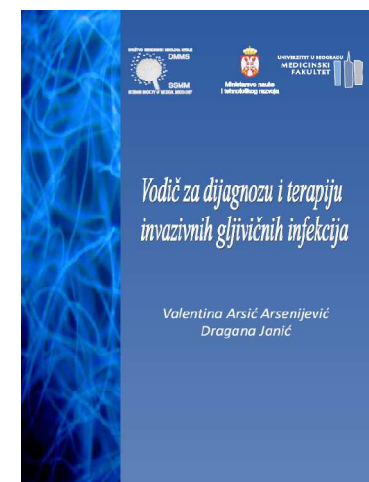

Nova strategija – edukacija

EDUKACIJA KONTROLA I UNAPREDJENJE ANALIZA PRAVILNA INTERPRETACIJA REZULTATA

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

Ekspertski sistem za:

1. “*screening*” pacijenata pod rizikom
2. dijagnozu IGI
3. “*monitoring*” terapije IGI

- **Cilj** – povećati efikasnost organizacije, kontrole, izdavanja i planiranja analiza i formiranje IGI baze podataka

Izveštavanje kliničara i interpretacija rezultata

Analiziranje različitih kriterijuma: period, osnovna bolest, institucije ...

Statističke analize: NPV, PPV, incidencija, prevalencija...

Osnovni podaci

JMBG 20085988710289	Ime i prezime: Bojan Jovic	Godina rođenja: 1988	Broj protokola laboratorije 22222
Dijagnoza dijagnoza2	Uzorak Krv	Broj istorije bolesti 1111	
Pregled koji se traži AspergillusAg		Datum uzimanja materijala 7-3-2010	
Ustanova koja traži analizu/uput Institut za majku i dete, Beograd		Analiza se radi na lični zahtev-broj računa 11-22-33	

Candidosis

Analiza	Metoda	Rezultat	Referentne vrednosti
Anti-Candida IgA antitela	elisa	40 U/ml	negativan
Anti-Candida IgM antitela	elisa	50 U/ml	negativan
Anti-Candida IgG antitela	elisa	400 U/ml	pozitivan
Anti-Candida IgE antitela	elisa	111 U/ml	niskopozitivan
Candida - mannan antigen	elisa	0.5	negativan

Napomena: Neophodno je ponoviti analizu za 7 dana

Aspergillosis

Anti-Aspergillus IgA antitela	elisa	55 U/ml	negativan
Anti-Aspergillus IgM antitela	elisa	66 U/ml	negativan
Anti-Aspergillus IgG antitela	elisa	560 U/ml	visokopozitivan
Anti-Aspergillus IgE antitela	elisa	1000 U/ml	visokopozitivan
Aspergillus - galactomannan antigen	elisa	0.1	negativan

Napomena: Neophodno je ponoviti analizu za dana

Mišljenje

Ovde je potrebno uneti mišljenje

*Analize se rade četvrtkom

Datum analize

7-3-2010

Prof.dr Valentina Anđić - Arsenijević
Specijalista mikrobiologije sa parazitologijom
subspecijalista parazitolog-mikolog

Zapamti analizu

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

Database: analize i evaluacija

Home	Analize	Pacijenti	Pretraga	Statistika		
Ukupno analiza 24						
Prezime i ime ↑	Dijagnoza↑	Uzorak ↑	Pregled↑	Ustanova ↑	Datum analize ↑	
sss ddd	dijagnoza2	BAL		Hematologija, KCS, B	31.12.2069	Detalji
sss ddd	dijagnoza2	BAL		Hematologija, KCS, B	31.12.2069	Detalji
sss ddd	dijagnoza2	BAL		Hematologija, KCS, B	31.12.2069	Detalji
sss ddd					01.01.1970	Detalji
sss ddd	dijagnoza2	BAL			00.00.0000	Detalji
sss ddd	dijagnoza2	Krv	AspergillusAg	Hematologija, KCS, B	00.00.0000	Detalji
sss ddd	dijagnoza2	Krv	AspergillusAg	Hematologija, KCS, B	00.00.0000	Detalji
sss ddd	dijagnoza2	BAL			00.00.0000	Detalji
sss ddd	dijagnoza2	Krv	AspergillusAg	Hematologija, KCS, B	00.00.0000	Detalji
sss ddd	dijagnoza2	Krv	AspergillusAg	Hematologija, KCS, B	00.00.0000	Detalji

« « 1 2 3 » »

Prikaz rezultata 11 - 20

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd

Database: analize i evaluacija

Evaluacija i interpretacija
laboratorijskih nalaza
kod pacijenata pod
rizikom za IG

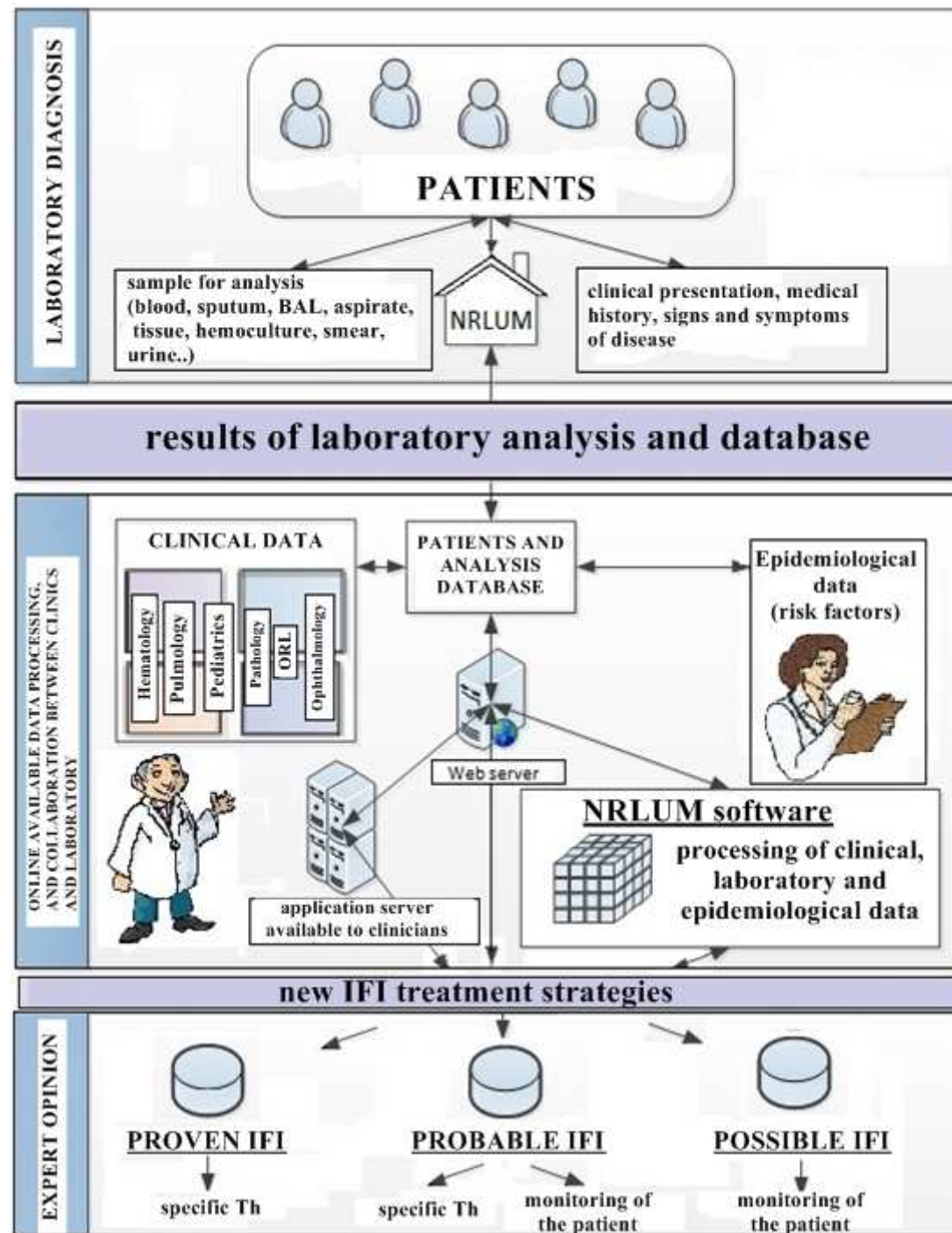
Utvrđiti nacionalnu
strategiju za kontrolu,
prevenciju i terapiju IGI

- Prikupljanje podataka:
laboratorijski testovi, klinički podaci, epidemiološki podaci
- Baza pacijenata sa IGI
- Epidemiološki “monitoring” IGI
- Dijagnostički algoritmi za IGI
- Implementacija nacionalnog Vodiča
“Vodič za dijagnozu i terapiju IGI”

Strategija...

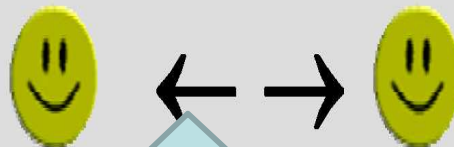
No single test...

Duble test or
Triple test...

Strategija – timski rad

kliničar ← → *mikrobiolog*

***EPIDEMIOLOG
PUBLIKACIJE***

3 DTGO 2012
1-2 mart 2012, Beograd